

Становище
от проф. д-р Цветан Недков
за дисертационния труд на Атанас Добрев Бончев
на тема: „Изграждане на визуални умения на студентите по актьорско“

Дисертационният труд на докторанта Атанас Добрев Бончев е на тема „Изграждане на визуални умения на студентите по актьорско майсторство“. Структуриран е в общ обем от 227 страници, в които са включени увод, 4 глави и заключение. Библиографията включва 105 заглавия на български, руски и английски език, 20 интернет източника, обширна филмография с 97 заглавия на филми и 9 пиеси.

Дисертацията е посветена на един важен аспект от актьорското обучение – интегрирането на визуалното възприятие с процеса на неговото изграждане в актьорската игра. Това е от особено значение за професионалното обучение и развитие на актьорите, при това не само по отношение на екранните изкуства, но и за сценичните им изяви. Осмислянето на визуалните елементи на драматургичната структура при нейната екранна трансформация е от съществена важност особено във време, в което се появяват промени и предизвикателства от страна на съвременните технологии и платформи за стрийминг на видео пред младите актьори. Дисертацията на докторанта Атанас Бончев разглежда интеграцията на визуалните умения в общия контекст на актьорската игра и тяхното значение за пълноценната артистична изява на сцената и екрана.

Оперативният термин „визуални умения“ обхваща способността да се използват максимално пълноценно тялото, мимиката и жеста като инструменти за изразяване при различни художествени концепции, естетически параметри и в различни пространствено-времеви контексти, да се създават и поддържат ярки сценични и екранни образи. Става дума за изграждане на осъзнат процес за разбиране, анализиране и синтезиране на елементите на драматургичната

структура на семиотично и изразно ниво, за осмисляне на спецификата на взаимодействието между актьора и партньорите, сцената или средата, камерата или зрителите за всяка конкретна сцена, епизод или цялостно произведение (продукция). Дисертационният труд има за цел да подчертае значението на тези умения и да предложи методи за тяхното развитие.

Докторантът предлага да се разработи допълнителен теоретичен и практически модул към установените обучителни модели по актьорско майсторство, който да обхваща теоретичен анализ и практически методи за развитие на умения за разбиране и практикуване на ефективна визуална комуникация, развитие на визуална компетентност и визуални умения.

Атанас Бончев разграничава конструктивно спецификата на актьорската работа в киното в сравнение със сценичното изпълнение. Акцентираща върху факта, че киното изисква различен тип актьорска чувствителност, свързана с минимализъм на изразните средства и прецизна работа с вътрешното действие, отбелязвайки фрагментирания процес на снимане, при който драмагургичната цялост се изгражда изцяло във въображението на актьора, за да бъде пренесена на екрана в последващ процес.

След разглеждане на традиционните актьорски школи – като тези на Станиславски, Лий Страсбърг, Бертолт Брехт и др., докторантът надгражда базовите параметри, за да съчетае класическите постулати със съвременните тенденции в една епоха, доминирана от визуални предизвикателства, включително в онлайн среда.

В дисертацията се предлага интегриране на психологически и когнитивни методики с актьорското обучение, за да се постигне качествена визуална интерпретация. Особен интерес предизвиква идеята за съчетаване на техниките по изграждане на емоционална интелигентност с методиките за обучение на актьори, както и Теорията за множествената интелигентност на Хауърд Гарднър, при която се поставя акцент върху различни типове когнитивни способности – пространствена, телеснокинестетична, интерперсонална и интраперсонална интелигентност.

Според докторанта Бончев изграждането на визуалните умения започва с разбиране на визуалната култура като част от цялостната художествена грамотност на актьора - това е добра основа за осъществяване на целите, които си поставя при разработката на методиката. Приносно е предложението му за дефиниране и класифициране на визуалните умения чрез така наречената „многоосна класификация“, в която са включени възприемане, предаване, адаптиране и осъзнаване на различните етапи на изграждане на визуална компетентност. Бончев обаче подчертава, че „в българската актьорска практика често се наблюдава липса на систематично обучение по визуални компетенции, както и ограничен достъп до технологии за визуално възприятие и тренинг с камера“.

Дисертацията на Атанас Бончев се отличава с приноси, свързани с развитието и осъвременяването на практиките при актьорското обучение. Сред тях са теоретичното осмисляне и обосноваване на понятията „визуална грамотност“, „визуална компетентност“ и „визуални умения“, класификацията на визуалните умения, система от практически упражнения за обучение на студенти по актьорско майсторство и така наречените „жанрови лаборатории“, приложими както в академична среда, така и за надграждане на актьорски компетенции.

Общата ми оценка по критериите и показателите за учебната, творческата и научноизследователската дейност показва, че Атанас Бончев отговаря на изискванията за присъждане на научно-образователна степен „доктор“ по професионално направление 8.4 - „Театрално и филмово изкуство“ и научна специалност „Кинознание, киноизкуства и телевизия“ и предлагам дисертацията „Изграждане на визуални умения на студентите по актьорско майсторство“ на докторанта Атанас Бончев да бъде приета и одобрена от Научния съвет.

28. 08. 2026 г.

проф. д-р Цветан Недков:

Opinion

by Prof. Dr. Tsvetan Nedkov

for the dissertation work of Atanas Dobrev Bonchev
on the topic: " Building visual skills of acting students "

The dissertation work of doctoral student Atanas Dobrev Bonchev is on the topic " Building Visual Skills of Acting Students ". It is structured in a total volume of 227 pages, which include an introduction, 4 chapters and a conclusion. The bibliography includes 105 titles in Bulgarian, Russian and English, 20 internet sources, an extensive filmography with 97 film titles and 9 plays.

The dissertation is dedicated to an important aspect of acting training – the integration of visual perception with the process of its construction in acting. This is of particular importance for the professional training and development of actors, not only in terms of screen arts, but also for their stage performances. Understanding the visual elements of the dramaturgical structure in its screen transformation is of essential importance, especially at a time when changes and challenges from modern technologies and video streaming platforms are emerging for young actors. The dissertation of doctoral student Atanas Bonchev examines the integration of visual skills in the general context of acting and their importance for a full artistic performance on stage and screen.

The operational term "visual skills" encompasses the ability to use the body, facial expressions and gestures as tools of expression to the fullest extent possible in different artistic concepts, aesthetic parameters and in different spatial-temporal contexts, to create and maintain vivid stage and screen images. It is about building a conscious process for understanding, analyzing and synthesizing the elements of the dramaturgical structure at a semiotic and expressive level, for understanding the specifics of the interaction between the actor and partners, the stage or environment, the camera or the audience for each specific scene, episode or entire work

(production). The dissertation aims to emphasize the importance of these skills and propose methods for their development.

The doctoral student proposes to develop an additional theoretical and practical module to the established training models in acting, which would encompass theoretical analysis and practical methods for developing skills for understanding and practicing effective visual communication, developing visual competence and visual skills.

Atanas Bonchev constructively distinguishes the specifics of acting in cinema compared to stage performance. He emphasizes the fact that cinema requires a different type of acting sensitivity, associated with minimalism of expressive means and precise work with internal action, noting the fragmented filming process, in which the dramaturgical whole is built entirely in the actor's imagination, to be transferred to the screen in a subsequent process.

After examining traditional acting schools - such as those of Stanislavsky, Lee Strasberg, Bertolt Brecht, etc., the doctoral student builds on the basic parameters to combine classical postulates with contemporary trends in an era dominated by visual challenges, including in an online environment.

The dissertation proposes integrating psychological and cognitive methodologies with actor training in order to achieve high-quality visual interpretation. Of particular interest is the idea of combining emotional intelligence building techniques with actor training methodologies, as well as Howard Gardner's Theory of Multiple Intelligences, which emphasizes different types of cognitive abilities - spatial, bodily-kinesthetic, interpersonal and intrapersonal intelligence.

According to doctoral student Bonchev, the development of visual skills begins with an understanding of visual culture as part of the actor's overall artistic literacy - this is a good basis for achieving the goals he set himself when developing the methodology. His proposal for defining and classifying visual skills through the so-called "multi-axial classification", which includes perception, transmission, adaptation and awareness of the different stages of building visual competence, is a contribution. However, Bonchev emphasizes that "in Bulgarian acting practice, there

is often a lack of systematic training in visual competences, as well as limited access to technologies for visual perception and camera training."

Atanas Bonchev's dissertation is distinguished by contributions related to the development and modernization of acting training practices. Among them are the theoretical understanding and justification of the concepts of "visual literacy", "visual competence" and "visual skills", the classification of visual skills, a system of practical exercises for training acting students and the so-called "genre laboratories", applicable both in an academic environment and for upgrading acting competencies.

My overall assessment of the criteria and indicators for academic , creative and research activities shows that Atanas Bonchev meets the requirements for awarding a scientific and educational award . degree "Doctor " in professional field 8.4 - "Theatre and Film Arts" and scientific specialty "Cinema Studies, Film Arts and Television" and I propose that the dissertation " Building Visual Skills of Acting Students" by doctoral student Atanas Bonchev be accepted and approved by the Scientific Council.

28. 08. 2026

Prof. Dr. Tsvetan Nedkov: